

Serhat TEZCAN HÜRRİYET BURSA GAZETESİ EKONOMİ YAZARI

BAŞARI ÖYKÜLERİ YAZAN KENT BURSA

Sanayi ve ticaretiyle güçlü bir kent diyoruz. Ancak neye göre güçlü? Tabii bunun farklı kriterleri olabilir. Çeşitli açılardan ele alabiliriz. Sektörel zenginlik, istihdam, ihracat, karlılık, katma değer... Bu konu başlıklarını arttırmak ve daha da özelleştirmek mümkün.

Türkiye'nin en büyük ticaret ve sanayi odası olan Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSD), yıllardır kentin hangi alanlarda ne kadar ilerleme elde ettiğini paylaştığı araştırmalarını sürdürüyor.

Ciddiyetle yapılan bu çalışmada Bursa ve ilçelerinde faaliyet gösteren şirketlere gönderdiği anketleri analiz ederek kamuoyu ile paylaşıyor. Bu veriler, kentin ekonomik performansının ölçülmesine ve değerlendirilmesine imkan sunuyor. Şirketler arasında tatlı rekabetin oluşmasına ortam hazırlıyor. Ayrıca büyüyen ve kente katma değer sağlayan şirketleri ödüllendirerek, onore ediyor.

Ekonomik olarak pek çok problemin öne çıktığı bu dönemde kentimizin performansı önemliydi. Sektörel anlamda birçok haber yaptım ancak açıklanacak verileri, bireysel olarak ben de merak ediyordum. Buradaki verilerden 'Kent ekonomimiz ne yönde ilerledi?', 'Sektörlerde neler yaşandı?', 'Pandeminin bize etkileri ne yönde oldu?' gibi çeşitli soruların yanıtını bulabilme imkanı olacaktı. Dolayısıyla buradan elde edilecek verilerle detaylı analizler ve yorumlar yapmak da mümkün olacaktı.

BTSD tarafından yapılan Bursa 250 Büyük Firma Araştırması'nda ilk gözüme çarpan şirketlerin karlılığı bölümü oldu. Burada 2011 yılından, 2021 yılına kadar şirketlerin ilerlemeleri paylaşılyordu. Tabloda 2021 yılındaki gelişme dikkat çekiciydi. Bir önceki yıla göre kar eden firma sayısı yüzde 3,1 düşüp, 224'ten 217'ye gerilemesine rağmen, aynı dönemde Türk Lirası bazında karlılık yüzde 137,8 artıp, 32 milyar 190 milyon 67 bin 600 TL'ye ulaşıyordu.

Dediğim gibi geçmiş 10 yılın kıyasını yaptığımızda en yüksek artış 2020'den 2021 yılına geçişte yaşanıyor. Pandemide bunun gerçekleştiğini yinelemekle fayda var. Burada şirketlerin hedefleri doğrultusunda çalışmalarını ve elde ettiği başarılarından bahsedebiliriz. Ancak bir durumu da gözden kaçırmamız gerekiyor. Kur etkisi... Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) verilerine göre 2021 yılbaşında 1 Dolar, 7 lira 37 kuruş; 1 Euro ise 9 lira civarındayken; yıl sonunda 1 Dolar, 13 lira 35 kuruş; 1 Euro ise 15 lira 11 kuruş civarında seyrediyordu. Ayrıca yılın son dönemindeki enflasyon etkisini de ekleyebiliriz. Bu gelişmeler ışığında şirketler açısından 2021'in kolay bir yıl olarak geçmediğini belirtebiliriz.

Tablolarda net satıştan karlılık verilerinde otomotivin büyüklüğü dikkat çekici. Bu başlıkta otomotiv ana ve yan sanayi, yaklaşık 123 milyar TL'lik oran ile başı çekiyor. Bu oran belirttiğim tablonun toplamının yaklaşık 3'te birinden fazlasına tekabül ediyor.

Kentin en büyük 250 şirketinin FAVÖK değerinde ise toplam 43 milyar 247 milyon 849 bin 925 TL büyüklük bulunuyor. Burada da otomotiv ana ve yan sanayi, metal, tekstil, gıda, hayvancılık ve tarımın büyüklükleri dikkat çekici.

Kentimiz üretim ve girişimcilik konusunda sayısız başarı öyküsüne sahip. İşletmelerin büyüklüğüne bakmaksızın; emeğin, alın terinin, çalışmanın, azmin, yılmamanın birçok örneği var. Ufak tefek atölyelerden, küçük

işletmelerden başlayıp; bugün devasa tesislere ulaşmış çok fazla girişimciyi barındırıyor Bursa. Bu hikayeleri harcamamalıyız. Markalaştırmalıyız.

BTSD Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Burkay, bu konuda kentin genelini de kapsayan vizyon projeler çiziyor. Özellikle 'kentlerin yarışması' ve bu yönde çalışmalar yapılması söylemleri çok kıymetli. Bu yönde kentin tamamını kapsayan bütüncül projeler gerekiyor. Parantez açarak, yeni nesil yerli ve milli otomobil TOGG'un markalaşmaya çok büyük katkısı olacağını altını çizmekte fayda var. TOGG'un yollara çıkması iç ve dış piyasa satışları ile Bursa, çok fazla gündemde olacaktır.

Markalaşmada patent ve tescil konuları da önemli. Üretim kenti Bursa'da 128 Ar-Ge Merkezi, 29 Tasarım Merkezi, 2 Teknoloji Geliştirme Bölgesi bulunuyor. Burada yapılacak çalışmalar ve ortaya konulacak yeni patentli ürünler de kentin dinamizmini daha ileri boyutlara taşıyacaktır.

Tabii bu üretim gücümüzün sektöre uğramasını engelleyecek ve çevreyi de koruyacak bazı çalışmalar da yapılması gerekiyor. Başta yenilenebilir enerji yatırımlarından bahsedebiliriz. Zam veya kesinti dönemlerinde farkındalığımız artıyor. Ancak bu konuda kararlı olmalıyız. İklim krizi ile mücadelede de etkili olacak bu çalışmada Bursalı iş insanları öncü olabilir. Tesislerine veya yakın yerlere yapacağı rantabl yatırımlarla maliyetini düşürüp, çevreye de katkı sunabilir. İş dünyası, sanayi bölgelerinde toplu hareketle farkındalığın oluşturulmasında önemli rol oynayabilir. Bu sayede enerjiye gelecek zamların etkisi de minimum seviyelere çekilebilir. Enerji ithal ettiğimiz ülkelere karşı bağımlılığımız azalır. 'Vanayı kapatıyorum' tehdidinden kurtulur, üretimimizin sektöre uğraması gibi handikaplardan da uzaklaşmış oluruz. Nihayetinde ürün ve hizmet maliyetleri düşer, tüketiciyi de korumuş oluruz.

Temiz enerji demişken, yeşil üretimin de önemini vurgulamakta fayda var. Yeşil Bursa olarak anılan kentimiz maalesef eski halinden uzak bir görüntüye sahip. Hava, su, toprak gibi doğal kaynaklarımız kirlendi. Yıllar itibarıyla tahribat büyüdü. Bu durumdan kentimiz, ülkemiz ve dünyamız zarar gördü.

Şimdi farklı bir tehditle karşı karşıyayız. İklim krizi... Bu konuda duyarlılığımızın artması şart. Avrupa Birliği, Yeşil Mutabakat ile bir duruş sergiledi. En büyük pazarımız olan Avrupa'dan bu anlamda esinlenebiliriz ancak daha öteye de gitmemiz mümkün. Birileri kural koyuyor diye değil, geleceğimizi için hayata geçirmemiz daha kıymetli. Geleceğimizi, dünyamızı, ülkemizi ve kentimizi düşünmeliyiz. Yeşiliyle anılan kentimize, yeşil üretim yakışır.

Artan kur tarafında bir konuya daha dikkat çekmek istiyorum. Değerli Dolar ve Euro ihracatçı açısından olumlu görülebilir. Ancak burada gözden kaçan bir husus var. Beyin göçü ve iş gücü kaybı... Birçok sanayici bu konudan muzdarip. Fabrikada çalışacak işçi bulamıyorlar. Personel çekmek için farklı çalışmalar, projeler gerçekleştiriyorlar. Sanayi bölgeleri de bu anlamda çalışmalar yürütüyor. Ancak değerli Dolar ve Euro insanların ilgisini çekiyor. Beyaz ve mavi yakalılar, Avrupa'da çalışmayı düşünüyor. Madalyonun arka yüzüne de bakarak, iş gücümüzü, emekçiyi koruyacak politikaların hayata geçmesi gerekiyor.

Kent ve ekonomi arşivine bu belgenin hazırlanmasında emeği geçenleri kutluyorum. Bursa 250 firma araştırmasında yer alan şirketleri tebrik ediyorum. Kentimizin gelişmesi ve ilerlemesi için hep birlikte çalışmaya ve üretmeye devam edelim.